

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, dnia 23.08.2004 r.

DOK3-421/15/04/MB

DECYZJA nr DOK - 82/04

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Chiquita PL Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyduje zgodę na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Chiquita PL Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie kontroli nad Darex S.A. z siedzibą w Rzeszowie.

UZASADNIENIE

W dniu 27 maja 2004 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „organem antymonopolowym”, wszczął na wniosek Chiquita PL Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, zwanej dalej „Chiquita PL”, na podstawie art. 44 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie konkurencji”, postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Chiquita PL kontroli nad Darex S.A. z siedzibą w Rzeszowie, zwanej dalej „Darex”.

Z uzyskanych od strony informacji wynika, że łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji - w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru koncentracji - przekroczył 50 mln EURO, natomiast Darex w każdym z dwóch lat poprzedzających zgłoszenie zamiaru koncentracji uzyskała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obrót przekraczający 10 mln EURO. Wobec spełnienia przesłanek art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 oraz niewystąpienia przesłanek wymienionych w art. 13 ustawy o ochronie

konkurencji, na przedsiębiorcy przejmującym kontrolę spoczywał obowiązek zgłoszenia organowi antymonopolowemu zamiaru niniejszej transakcji.

Organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje:

Uczestnicy koncentracji

Chiquita PL należy do grupy kapitałowej Chiquita International Service Group liczącej ok. 200 spółek prowadzących działalność na całym świecie. Na czele grupy stoi Chiquita Brands International Inc. z siedzibą w Stanach Zjednoczonych Ameryki. W Polsce grupa Chiquita, poza bezpośrednim uczestnikiem koncentracji, posiada spółkę Chiquita Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie prowadzącą działalność w zakresie dojrzewiania i sprzedaży żółtych bananów.

Chiquita PL zajmuje się importem i sprzedażą bananów produkowanych przez podmioty z Ameryki Środkowej i Południowej. Importowane zielone banany są sprzedawane spółce Chiquita Poland Sp. z o.o. ([tajemnica przedsiębiorstwa] łącznej sprzedaży bananów realizowanej przez Chiquita PL) oraz innym krajowym podmiotom ([tajemnica przedsiębiorstwa] sprzedaży).

Darex jest kontrolowany przez osobę fizyczną Pana Dariusza Wierciaka, nie należy do żadnej grupy kapitałowej, ani nie posiada podmiotów zależnych. Jest jednak powiązany kapitałowo ze spółką Chiquita PL, która posiada 24,9% akcji tej Spółki. Darex zajmuje się importem i sprzedażą bananów i innych świeżych owoców oraz warzyw. Większość owoców jest importowana przez Darex głównie z Kolumbii i Ekwadoru. Ponadto Darex sprzedaje niewielkie ilości bananów zakupionych od konkurentów, m.in. od Chiquita PL (w 2003 r. wielkość zakupionych bananów od Chiquita stanowiła [tajemnica przedsiębiorstwa] łącznej sprzedaży bananów zrealizowanej przez Darex).

Opis transakcji

Przedmiotowa transakcja stanowi długoterminową inwestycję Chiquita PL w spółkę Darex. W wyniku nabycia od Pana Dariusza Wierciaka 26,1% akcji Chiquita PL zwiększy swój udział z posiadanych dotychczas 24,9% akcji tej Spółki do 51%, tym samym przejmując kontrolę. Zamiarem Chiquita PL jest nabycie w przyszłości pozostałych akcji spółki Darex.

Rynek właściwy, na który koncentracja wywiera wpływ

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy o ochronie konkurencji, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają dwa elementy: towar (rynek produktowy) i terytorium (rynek geograficzny).

Przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji prowadzą działalność na wspólnym rynku produktowym, którym jest rynek sprzedaży bananów, działając zarówno na tym samym, jak i na różnych szczeblach sprzedaży, przy czym między uczestnikami istnieją wzajemne powiązania w zakresie kupna – sprzedaży (w 2003 r. wielkość zakupionych bananów od Chiquita PL stanowiła [tajemnica przedsiębiorstwa] łącznej sprzedaży bananów zrealizowanej przez Darex). Natomiast z uwagi na ceny bananów i koszty transportu rynkiem właściwym geograficznie jest rynek krajowy.

Z danych i informacji przekazanych przez stronę postępowania wynika, iż w 2003 r. szacunkowy ilościowy udział uczestników koncentracji w krajowym rynku sprzedaży bananów wynosił dla grupy Chiquita ok. [tajemnica przedsiębiorstwa], zaś dla Darex ok. [tajemnica przedsiębiorstwa]. Należy jednak zauważyć, że podane wielkości nie są reprezentatywne w bieżącym roku z uwagi na fakt, iż z chwilą przystąpienia do Unii Europejskiej Polska przyjęła unijny system kwot importowych. Mając na uwadze wielkość przyznanego przez Komisję Europejską kontyngentu celnego udział grupy Chiquita i Darex w rynku zmniejszy się i osiągnie poziom odpowiednio ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] (por. tab. 1).

Z powyższego wynika, iż przedmiotowa koncentracja ma wpływ na krajowy rynek sprzedaży bananów, przy czym wpływ ten ujawnia się głównie w układzie horyzontalnym (poziomym), gdyż przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji zaangażowani są na tym samym rynku produktowym, a ich łączny udział na tak wyznaczonym rynku przekracza 20%. Koncentracja ma również wpływ w układzie wertykalnym (pionowym), gdyż przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji zaangażowani są na tym samym rynku produktowym, który jest dla nich równocześnie rynkiem zakupu lub sprzedaży, a ich łączny udział na tak wyznaczonym rynku przekracza 30%.

Struktura rynku właściwego, na który koncentracja wywiera wpływ

W 2003 r. import bananów do Polski odbywał się na zwykłych zasadach rynkowych i kształtował się na poziomie 250 tys. ton, głównie z kierunków: Ekwador, Panama, Kostaryka i Kolumbia.

Od dnia 1 maja 2004 r. Polskę obowiązuje unijny system kwotowy, a import w ramach kontyngentu na rynku bananów jest możliwy wyłącznie na podstawie pozwolenia na przywóz wydanego przez Agencję Rynku Rolnego. Stawka celna dla kontyngentu jest zerowa w przypadku importu z państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku oraz wynosi 75 €/t w przypadku importu z państw innych niż Afryki, Karaibów i Pacyfiku. Import poza kontyngentem na obszar Wspólnoty jest możliwy po uprzednim otrzymaniu pozwolenia na przywóz; w tym przypadku stawka celna wynosi 300 €/t dla importu z krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku oraz 680 €/t dla importu z pozostałych państw trzecich.

W związku z rozszerzeniem Unii Europejskiej, Komisja Europejska wprowadziła środki przejściowe umożliwiające nowym państwom członkowskim udział w kontyngencie na import bananów. Zgodnie z propozycją dla Polski, przedstawioną przez Komisję Europejską w „Working document on enlargement-proposed framework” oraz „Notice to the operators in the banana sector”, przedsiębiorcy ubiegający się o import w ramach kontyngentu powinni zarejestrować się w Agencji Rynku Rolnego. Ponadto przedsiębiorcy zobowiązani są do złożenia w Agencji Rynku Rolnego dowodów, poświadczających dokonanie importu w latach określonych przez Komisję Europejską. Na ich podstawie przedsiębiorcom zostaje przyznany status importera tradycyjnego lub nietradycyjnego¹. Za importera tradycyjnego został uznany taki importer, który kupuje banany bezpośrednio u producenta i w latach 2000-2002 sprowadził co najmniej 250 ton bananów na rynki nowych państw członkowskich i ma dokumenty zakupu wystawione przez producenta. Importer nietradycyjny, to taki, który w latach 2002-2003 sprowadził banany na rynki 10 nowowstępujących krajów o wartości co najmniej 1,2 mln euro (ponad 2 tys. ton bananów), ale mógł je kupować na rynku wtórnym.

Rozdysponowanie kontyngentów odbywa się z podziałem całej kwoty na część przypadającą dla importerów tradycyjnych (83% całej kwoty) oraz część dla importerów nietradycyjnych (17%), proporcjonalnie do ilości importowanej w ubiegłych latach, określonych przez Komisję Europejską.

¹ Źródło: www.arr.gov.pl

W ramach kontyngentu celnego Komisja Europejska przyznała Polsce na 2004 r. 212.115 ton bananów, a w okresie maj-grudzień 2004 r. – 137.143 ton bananów. Natomiast bezpośrednim uczestnikom koncentracji zostały przyznane następujące ilości:

tab. 1

Przedsiębiorca	Przyznana ilość kwoty kontyngentu (w tonach)		Udział w rynku
	roczna	w okresie maj-grudzień 2004 r.	
Chiquita	[tajemnica przedsiębiorstwa]		
Darex	[tajemnica przedsiębiorstwa]		

Poza uczestnikami koncentracji na polskim rynku sprzedaży bananów działają m.in. następujący przedsiębiorcy: Anton Duerback GmbH, Niemcy, z udziałem w rynku [tajemnica przedsiębiorstwa], Del Monte Fresh Produce Poland Sp. z o.o. w Krakowie, osiągająca udział w rynku na poziomie ok. [tajemnica przedsiębiorstwa], oraz Citronex I Sp. z o.o. w Zgorzelcu, posiadająca ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] udział w rynku sprzedaży bananów.

Jak podaje zgłaszający zamiar, rynek bananów w Polsce znacznie różni się od rynku europejskiego. Za specyfiką polskiego rynku przemawiają następujące przesłanki:

- 1) koszty transportu – banany są sprowadzane do Polski transportem drogowym z odległych portów europejskich (np. Antwerpii), bowiem transport morski do polskich portów ma charakter okazjonalny i nieregularny. Taki sposób transportu pociąga za sobą znacznie wyższe koszty.
- 2) znacznie niższe ceny bananów w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej,
- 3) niewielkie spożycie, spowodowane preferencjami konsumentów – roczne spożycie bananów w Polsce wynosi ok. 5 kg na osobę, gdy tymczasem w Niemczech wynosi ok. 11 kg na osobę, a w Czechach ok. 10 kg na osobę. Polscy konsumenci częściej kupują inne owoce egzotyczne, np. pomarańcze i mandarynki, oraz owoce krajowe, np. jabłka i gruszki.

Zgodnie z art. 17 ustawy o ochronie konkurencji organ antymonopolowy w drodze decyzji wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. Zgodnie z art. 4 pkt 9 tej ustawy przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwi mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od

konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Oceniając wpływ planowanej koncentracji na stan konkurencji na krajowym rynku sprzedaży bananów, organ antymonopolowy uwzględnił strukturę podmiotową rynku - na rynku tym funkcjonują przedsiębiorcy o ustabilizowanej pozycji rynkowej, oraz udział w rynku łączących się przedsiębiorców - w wyniku planowanej koncentracji wielkość udziału w polskim rynku sprzedaży bananów grupy Chiquita wyniesie [tajemnica przedsiębiorstwa], a tym samym nie osiągnie udziału rodzącego domniemanie uzyskania pozycji dominującej (ponad 40%).

W świetle powyższego brak jest podstaw do stwierdzenia, iż w wyniku przedmiotowej koncentracji konkurencja na krajowym rynku sprzedaży bananów zostanie istotnie ograniczona, a Chiquita osiągnie na tym rynku pozycję dominującą. Przedmiotowy zamiar koncentracji spełnia zatem przesłanki art. 17 ustawy o ochronie konkurencji, stąd orzeczono jak w sentencji.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - sądu ochrony konkurencji i konsumentów - za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

*Zastępca Dyrektora
Departamentu Ochrony Konkurencji
Danuta Gruszczyńska*

Otrzymuje:

Chiquita PL Sp. z o.o., Kraków